

**MUNI
LAW**

Cenné papíry a zaknihované cenné papíry

Úvodní přednáška

Josef Kotásek

Literatura k přednáškám

- Kotásek, J., Pihera, V., Pokorná, J., Vítek, J. Právo cenných papírů. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014.
- Chalupa, I., Reitermann, D. Cenné papíry, C. H. Beck 2014
- Polišenská, P. a kol. Právo cenných papírů, Wolters 2016
- Marek, R., Ježek, V. Cenné papíry v novém občanském zákoníku. C. H. Beck, 2013
- Komentáře k OZ: Beck (Vítek), Wolters (Pauly), Leges (Kotásek)

Aktuální úprava CP a ZCP

- Zrušena „ústava cenných papírů“ - CenP, zák. č. 591/1992 Sb. (ve znění novel)
- Nově úprava některých typů CP plus nové CP (ZOK, OZ)
- OZ: kupón (§ 523), náložný list (§ 2572), skladištní list (§ 2417)
- ZPKT – ponechání dosavadní smíšené koncepce, význam zejména pro kapitálový trh (investiční cenné papíry)

Potíže s definicí cenného papíru

Definice CP v § 514 OZ: Cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání CP nelze bez této listiny uplatnit ani převést.

Převody CP v 1103 OZ: (1) Vlastnické právo k cennému papíru na doručitele se převádí smlouvou k okamžiku jeho **předání**. (2) Vlastnické právo k cennému papíru na řad se převádí rubopisem a smlouvou k okamžiku jeho **předání**. O náležitostech rubopisu a jeho přijetí, jakož i o tom, kdo je z rubopisu oprávněn a jak toto oprávnění prokazuje, platí ustanovení právního předpisu upravujícího směnky; převodce cenného papíru však ručí za uspokojení práv z cenného papíru, jen je-li k tomu zvlášť zavázán. (3) Vlastnické právo k cennému papíru na jméno se převádí **už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti**.

Nepřijatelnost striktního přístupu

- ▶ Při striktním pohledu by CP na jméno nespádaly pod legální vymezení cenného papír dle § 514 OZ, neboť listina (přesněji řečeno: její předání) není k jejich převodu potřeba.
- ▶ OZ v dalších ustanoveních samozřejmě i papíry na jméno pojímá jako CP (srov. § 518)
- ▶ Máme snad konstruovat, že směnky a šeky na řad, které lze převést již jen podrubopisy, tj. ve formě a s účinky postoupení pohledávky, přestávají být cennými papíry?

Skriptura

- ▶ Skriptury (tzv. dokonalé CP) skutečně představují inkorporaci, tj. zvěcnění určitého práva.
- ▶ Převod práva k nim vyžaduje nakládání s listinou, „das Recht aus dem Papier folgt dem Recht am Papier“ (právo z papíru „kráčí“ za právem k papíru, sleduje jeho osud).
- ▶ Skriptury se proto také označují jako cenné papíry veřejné víry (Wertpapiere öffentlichen Glaubens).
- ▶ Právo z CP se nabývá tak, jak ztělesněno listinou (právo sleduje osud listiny), nabyvatel může mít lepší právní postavení, než měl převodce.
- ▶ Mezi skriptury patří cenné papíry s formou na řad či na doručitele.

Nedokonalý cenný papír

- ▶ K převodu CP na jméno (papírů au nom, rektapapírů) dochází již samotnou smlouvou, srov. § 1103 odst. 3 OZ.
- ▶ Přebod rektapapírů obecně možný, nevyžaduje se ale k němu - jinak než je tomu ve švýcarském právu - předání listiny. Platí pak zásada, že „právo k papíru kráčí za právem z papíru“ („*Recht am Papier folgt dem Recht aus dem Papier*“), listina tedy následuje inkorponované právo, jeho osud.
- ▶ Rektapapíry nejsou určeny k převodu, resp. převod u nich není podporován, chybí ochrana nového nabyvatele, jako u zbylých dvou forem (na řad/na doručitele).
- ▶ Přebést právo z cenného papíru lze **po jeho vydání i bez listiny**.
- ▶ Rektapapíry proto částí německé nauky nejsou považovány za pravé CP, ale za listiny jim podobné („wertpapierähnliche Urkunden“, cesta analogie - § 10 OZ)

Závěry úvah k definici CP

- ▶ Legální definici (§ 514 OZ) modifikace převodní normou u CP na jméno
- ▶ CP lze tedy extenzivně definovat jako listinu, se kterou je soukromé majetkové právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru **nelze vykonat bez jeho předložení**.
- ▶ Tzv. širším pojetím cenného papíru, které zahrnuje i CP nedokonalé (rektapapíry).
- ▶ Užší koncept CP (E. Ulmer, L. Raiser)
  - ▶ Inkorporace práva („zvěcnění“), *Versachlichung des Rechts*
  - ▶ **Rozhodujícím kritériem je převod – bez listiny není možný**
  - ▶ Právo „odpojena od osoby“, podřízena věcnému právu (právo z listiny kráčí za právem k listině), CP jen ty „dokonalé“ (na řad, na doručitele)
- ▶ Širší koncept CP
  - ▶ **Rozhodujícím kritériem je nutnost předložení listiny při uplatnění práv**
  - ▶ Převod tedy možný i bez listiny, listina je ovšem potřeba k legitimaci
  - ▶ CP dokonalé i nedokonalé

Efekty inkorporace I

Legitimační efekty

- OZ: § 1103 odst. (2) Vlastnické právo k cennému papíru na řad se převádí rubopisem a smlouvou k okamžiku jeho předání. O náležitostech rubopisu a jeho přijetí, jakož i o tom, kdo je z rubopisu oprávněn a jak toto oprávnění prokazuje, platí ustanovení právního předpisu upravujícího směňky
- SŠZ: § 16. (1) O tom, kdo má směňku v rukou, platí, že je řádným majitelem, prokáže-li své právo nepřetržitou řadou indosamentů, a to i tehdy, je-li poslední z nich blankoindosamentem. (...). (2) Pozbude-li někdo směňky jakýmkoliv způsobem, není nový majitel, který prokáže své právo způsobem uvedeným v odstavci 1, povinen směňku vydat, ledaže jí nabyt ve zlé víře anebo se při nabývání směňky provinil **hrubou nedbalostí**.

Efekty inkorporace II

Prezentační povinnost

Dlužník z cenného papíru v zásadě plní oproti listině (případně oproti rozhodnutí o umoření listiny).

Prezentační povinnost

Efekty inkorporace II

Liberační efekty

Plnění dobrověrného dlužníka z cenného papíru poskytnuté vlastníkovi této listiny = splnění povinnosti z cenného papíru.

Ochrana dlužníka: čl. I § 40 odst. 3 SŠZ: Kdo platí při splatnosti, zprošťuje se svého závazku, nejedná-li podvodně nebo nelze-li mu přičíst hrubou nedbalost. Je povinen zkoumat správnost řady indosamentů, nikoli však podpisy indosantů.

Efekty inkorporace IV

Oběhuschopnost cenného papíru – u skriptur

a) Rychlá mobilizace hodnoty cenného papíru

b) Nabytí od nevlastníka (§ 1109, § 1113 OZ)

c) Ochrana před mimolistinnými námitkami

d) Ochrana před emisními vadami

Efekty inkorporace V

Trestněprávní ochrana

- § 249 *Neoprávněné vydání cenného papíru*
- § 234 Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (v kontextu § 238 TZ)

Ochrana nabyvatelů v dobré víře

- § 521 odst. 1 OZ
- Byl-li nabyvatel v dobré víře, že nabývá řádně vydaný cenný papír, je **vydán i přesto**, že nebyly dodrženy náležitosti postupu při vydání cenného papíru nebo že se cenný papír nestal vlastnictvím prvního nabyvatele stanoveným způsobem.

Vazba na hmotný substrát

- ▶ Předmětem vlastnictví není (nehmotné) subjektivní právo, nýbrž listina, jejíž právní osud inkorporované právo následuje
- ▶ Vazba není absolutní: umoření, u akcie výměna:
  - Akcionář může požádat společnost o výměnu akcie, je-li poškozena tak, že některé údaje na ní uvedené nejsou čitelné, a o pravosti této akcie není pochyb.
  - Společnost vymění akcii bez zbytečného odkladu po jejím předložení. Vrácenou akcii společnost zničí a na nové akcii uvede, že jde o stejnopis zničené akcie.
- ▶ Umoření, § 303–315 zákona o zvláštních řízeních soudních (do 1. ledna 2014 v § 185i–185s OSŘ)
- ▶ „Neviditelná směnka“

Abstraktní povaha závazků z CP

- Rozlišení kauzálních a abstraktních cenných papírů
- Neznamená, že CP kauzu nikdy nemá, jen nemusí být vyjádřena
- § 1791 „Jedná-li se o závazek z cenného papíru, věřitel důvod závazku neprokazuje, ledaže to zákon zvlášť stanoví“.
- Rozpor s dřívějším § 495 ObčZ, Čl. I § 17 SŠZ

Funkcionální pohled na inkorporaci do listiny

– Aktivní funkce cenného papíru

- Zajištění/utvrzení (kumulace)

- Platební funkce

  - Přímé placení (pro soluto)

  - Zprostředkovaná platba (pro solvendo)

    - Použil-li dlužník ve shodě se smlouvou jako prostředek placení směnku, nemá vystavení směnky vliv na trvání peněžitého dluhu, **ale věřitel může na dlužníku požadovat plnění dluhu, jen nemohl-li dosáhnout splnění ze směnky**; pokud však věřitel splnění dosáhl, považuje se dluh za splněný již vystavením směnky. To platí i tehdy, byl-li otevřen akreditiv, vystaven šek nebo v jiných obdobných případech.

- Sankce

– Pasivní funkce

- Předmět obchodu

- Předmět investice

Forma cenného papíru

- Na doručitele (majitele)
- Na řad (ordrepapíry)
- Na jméno (rektapapíry)
- *Zaknihované cenné papíry (ne akcie)*

Terminologie?

- „Forma“
- „Podoba“

Forma CP v OZ

§ 518 (1) Cenný papír může mít formu cenného papíru na doručitele, na řad, nebo na jméno. (2) Obsahuje-li cenný papír jméno oprávněné osoby, má se za to, že se jedná o cenný papír na řad. Neobsahuje-li cenný papír jméno oprávněné osoby, platí, že se jedná o cenný papír na doručitele.

§ 1103 (1) Vlastnické právo k cennému papíru na doručitele se převádí smlouvou k okamžiku jeho předání. (2) Vlastnické právo k cennému papíru na řad se převádí rubopisem a smlouvou k okamžiku jeho předání. O náležitostech rubopisu a jeho přijetí, jakož i o tom, kdo je z rubopisu oprávněn a jak toto oprávnění prokazuje, platí ustanovení právního předpisu upravujícího směnky; převodce cenného papíru však ručí za uspokojení práv z cenného papíru, jen je-li k tomu zvláště zavázán. (3) Vlastnické právo k cennému papíru na jméno se převádí už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti.

Určení formy na příkladu skladištního listu

- (3) Skladištní list může znít na doručitele nebo na jméno. Zní-li na doručitele, je skladovatel povinen vydat zboží osobě, která skladištní list předloží. Zní-li na jméno, je povinen věc vydat osobě v skladištním listu uvedené.
Skladištní list na jméno může oprávněná osoba převádět rubopisem na jiné osoby, pokud v něm není převod vyloučen. O rubopisu platí obdobně předpisy upravující směnky.
- (5) Skladištní list musí obsahovat alespoň
- a) firmu nebo název a sídlo právnické osoby nebo jméno a místo podnikání, popřípadě bydliště skladovatele,
  - b) firmu nebo název a sídlo právnické osoby nebo jméno a místo podnikání, popřípadě bydliště ukladatele,
  - c) označení a množství, váhu nebo objem uskladněného zboží,
  - d) údaj, zda skladištní list **byl vydán na doručitele nebo na řad** s uvedením jména nebo firmy či názvu osoby, na jejíž řad byl vydán,
  - e) označení místa, kde je zboží uskladněno,
  - f) dobu, na niž je zboží uskladněno,
  - g) místo a den vydání skladištního listu a podpis skladovatele.
- (6) Jestliže skladištní list neobsahuje jméno osoby, na jejíž řad je vydán, považuje se za vystavený na řad ukladatele.

Určení formy na příkladu akcie

§ 263 Forma akcie

(1) Akcie může mít formu cenného papíru na řad nebo na doručitele; to platí obdobně pro zaknihované akcie.

(2) Akcie ve formě cenného papíru na doručitele se označuje jako akcie na majitele.

(3) Akcie ve formě cenného papíru na řad se označuje jako akcie na jméno.

Určení formy dluhopisu

Dluhopis, který není zaknihovaným cenným papírem ani imobilizovaným cenným papírem (dále jen „listinný dluhopis“), je cenným **papírem na řad**. V rubopisu listinného dluhopisu se uvede identifikace nabyvatele.

Určení formy u inomínátu

§ 518 II OZ

Obsahuje-li cenný papír jméno oprávněné osoby, má se za to, že se jedná o cenný papír na řad. Neobsahuje-li cenný papír jméno oprávněné osoby, platí, že se jedná o cenný papír na doručitele.

Praktický význam formy – indosatář v. postupník (cesionář)

Indosament: § 11 ZSŠ (1) Každou směnku, i když nebyla vystavena na řad, lze převést indosamentem (rubopisem).

(2) Pojal-li výstavce do směnky slova "nikoli na řad" nebo jinou doložku stejného významu, lze převést směnku jen ve formě a s účinky obyčejného postupu (cesse).

§ 17 ZSŠ Kdo je žalován ze směnky, nemůže činit majiteli námitky, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k výstavci nebo k dřívějším majitelům, ledaže majitel při nabývání směnky jednal vědomě na škodu dlužníka.

Cesse: Věřitel může celou pohledávku nebo její část postoupit smlouvou jako postupitel i bez souhlasu dlužníka jiné osobě (postupníkovi). § 1884(1) Dlužníku zůstávají i po postoupení zachovány námitky proti pohledávce, které měl v době postoupení.

Další praktické dopady

Změní se účinností OZ odpověď na otázku, zda lze převádět postoupením pohledávky směnky, které rektadoložku neobsahují (běžné ordresměnky)?

Jde nadále o vylučující se způsoby převodu?

NS sp. zn. 29 Odo 1114/2004

„pro jednotlivé druhy CP se použije především úprava zvláštního zákona upravujícího příslušný druh cenného papíru, a nelze-li některé otázky řešit podle příslušného zákona, použije se úprava zákona o cenných papírech. [...] Z ustanovení § 18 zákona o cenných papírech vyplývá, že k převodu listinného cenného papíru na řad se kromě uzavření smlouvy o jeho převodu vyžaduje i rubopis. Z ustanovení § 18 a z poměru tohoto zákona k občanskému zákoníku tedy, za situace, kdy směnečný zákon neupravuje možnost převodu směnky na řad cessí, vyplývá, že směnku na řad smlouvou o postoupení pohledávky převést nelze.“

3 nespojené řeky?

- § 13 SŠZ V indosamentu nemusí být udán indosatář (na koho se směnka rubopisem převádí); indosament může záležet i v pouhém podpisu indosantově (nevyplněný indosament, blankoindosament). V posledním případě musí být indosament, aby byl platný, napsán na rub směnky nebo na přívěsek.
- § 14. (2) Jde-li o blankoindosament, může majitel: *a)* vyplnit indosament svým jménem nebo jménem někoho jiného; *b)* dále indosovat směnku blankoindosamentem nebo na určitou osobu; *c)* odevzdat směnku osobě třetí, aniž blankoindosament vyplní a aniž směnku indosuje.

Záleží na cenném papíru

Je-li podíl společníka představován kmenovým listem, uvede se v rubopise **jednoznačná identifikace nabyvatele.**

- Akcie na jméno se převádí rubopisem, v němž se uvede **jednoznačná identifikace nabyvatele.**
- Dluhopis, který není zaknihovaným cenným papírem ani imobilizovaným cenným papírem (dále jen „listinný dluhopis“), je cenným papírem na řad. V rubopisu listinného dluhopisu se **uvede identifikace nabyvatele.**
- § 3019 OZ Údaji, podle nichž lze člověka zjistit, jsou zejména jméno, bydliště a datum narození, popřípadě identifikující údaj podle jiného právního předpisu. Identifikujícím údajem právnické osoby nebo podnikatele je identifikační číslo osoby, bylo-li jim přiděleno.

– .

Typy cenných papírů

V minulosti demonstrativní výčet v § 1 odst. 1 CenP:

- akcie,
- zatímní listy
- poukázky na akcie, podílové listy,
- dluhopisy, investiční kupóny,
- kupóny,
- opční listy,
- směnky, šeky,
- náložné listy, skladištní listy,
- zemědělské skladní listy.

Druhy (typy) cenných papírů v SR

- Taxativní výčet v § 2 sZCP:
- Sústavu cenných papierov tvoria tieto druhy cenných papierov: a) akcie, b) dočasné listy, c) podielové listy, d) dlhopisy, e) vkladové listy, f) pokladničné poukážky (§ 3), g) vkladné knižky, h) kupóny (§ 4), i) zmenky, j) šeky, k) cestovné šeky, l) náložné listy, m) skladištné listy, n) skladiskové záložné listy, o) tovarové záložné listy, p) družstevné podielnické listy, r) investičné certifikáty, s) iný druh cenného papiera, **ktorý za cenný papier vyhlási osobitný zákon.**

Druhy (typy) CP po rekodifikaci

- ▶ OZ upravuje kupón (§ 523), skladištní list (§ 2417) a náložný list (§ 2572)
- ▶ ZOK - kmenové listy (§ 137 ZOK), akcie (§ 256 an. ZOK), zatímní listy (§ 285 ZOK) a opční listy (§ 295 an. ZOK); plus definice účastnických cenných papírů (§ 245 ZOK)
- ▶ směnky a šeky - zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ dluhopisy - zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
- ▶ zemědělské skladní listy – zák. č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech (§ 4 cit. zákona)

Druhy (typy) CP po rekodifikaci II

- ▶ Investiční listy - (zákon o investičních společnostech a investičních fondech)
- ▶ nominálně je nadále součástí českého práva i investiční kupón (§ 22 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby)
- ▶ cestovní šek doposud upravený v § 720 obchodního zákoníku již není výslovně upraven
- ▶ další prameny: vyhlášené mezinárodní smlouvy (přeprava), konosamenty a další specifické druhy náložných či nákladních listů a obdobných dokumentů naplňujících znaky cenného papíru

Inominátní cenné papíry

§ 515

Nevydal-li emitent cenný papír jako druh s náležitostmi zvlášť upravenými zákonem, musí listina určit alespoň odkazem na emisní podmínky právo, které je s cenným papírem spojeno, a údaj o emitentovi.

Příklad: dluhopis v. certifikát

- ▶ Definice dluhopisu
- ▶ Dluhopis je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení **určité dlužné částky odpovídající jmenovité hodnotě jeho emitentem, a to najednou nebo postupně k určitému okamžiku**, a popřípadě i další práva plynoucí ze zákona nebo z emisních podmínek dluhopisu

Podmíněný dluhový cenný papír

§ 43 DluhZ **Dluhopisům obdobné cenné papíry nebo zaknihované cenné papíry**

- (1) CP nebo ZCP, který není vyměnitelným dluhopisem a s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky, které je buď jen částečně závislé na tom, zda určitá okolnost nastane nebo nenastane, se nepovažuje za dluhopis.
- (2) Pro CP nebo ZCP, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky a který není dluhopisem, lze tento zákon nebo jeho jednotlivé ustanovení **použít jen tehdy, dovolávají-li se toho emisní podmínky** těchto cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů; takový cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír však nesmí obsahovat označení „dluhopis“.

Certifikáty

- Investiční certifikáty jsou finanční instrumenty, jejichž cena se odvíjí od vývoje hodnoty podkladového aktiva.
- Investiční certifikáty emitují banky zatím spíše ze zahraničí.
- Podkladovými aktivy: burzovní indexy, akcie, komodity, měny, a další.
- Cena investičního certifikátu je odvozována dle jeho podkladového aktiva.
- Na BCPP některé certifikáty obchodovány na Regulovaném trhu.

Druhy certifikátů - příklady

- Indexový certifikát
- Bonusový certifikát
- Diskontní certifikát
- Komoditní certifikát
- Turbo certifikát
- Garantovaný certifikát
- Reverzní bonusový certifikát
- Weather Certificate
  - Rain Season Certificate (Cumulative Index in mm)
  - Heat Day Certificate (Daily Maximum Temperature Index)
  - Rain Day Certificate (Daily index)

Limity veřejného práva

- ▶ Vydávání či prodej nepojmenovaného cenného papíru může představovat porušení pravidel, které vyhrazuji přijímání vkladů od veřejnosti toliko bankám (§ 2 zákona o bankách), příp. vyhrazuji kolektivní investování investičním společností a investičním fondům (zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech)
- ▶ Veřejná nabídka investičních cenných papírů - § 34 an. ZPKT
- ▶ Černý investiční fond (případ Woman and Man Exclusive s.r.o.)

Zdánlivé CP nebo inominátní CP?

Lze „překvalifikovat“ vadný cenný papír v inominátní papír dle § 517 OZ?

- ▶ Pokud má být vydán konkrétní typový cenný papír, a listina nevyhovuje co do náležitostí požadavkům zákona – lze vůbec uvažovat o nepojmenovaném cenné papíru?

CP a povaha inkorporovaného práva

Podílnické x Obligační x Věcněprávní

- ▶ Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů § 5

Zastupitelné a nezastupitelné CP

– § 499 Zastupitelná věc

– Movitá věc, která může být nahrazena jinou věcí téhož druhu, je zastupitelná; ostatní věci jsou nezastupitelné.

V pochybnostech se případ posoudí podle zvyklostí.

- ▶ Povinná zastupitelnost u dluhopisů
- ▶ Z podstaty směnky a šeky individuální?
- ▶ Praktické u náhražky podpisů

Hmotný substrát cenných papírů

Kvalifikovaná podoba

- Faktické důvody

Šeky, bez bankovního formuláře nefunkční

- Právní důvody

V minulosti: Vyhláška č. 260/2004 Sb., o náležitostech technického provedení kótovaných listinných cenných papírů

Podmínky organizátorů regulovaného trhu

Hmotný substrát pro CP

- Podklad, jenž je schopen relativně stabilně zachytit text,
- má rub a líc a
- umožňuje připojit přívěsek (alonž).
- Zejména v angloamerické literatuře se často traduje případ *Board of -Inland Revenue v. Haddock*, kde se klíčovou otázkou stala přípustnost směnky vystavené na (živé) krávě – „Negotiable cow“.

Absurdní požadavky na CP

VS Praha 8 Cmo 337/2008

VS Praha 8 Cmo 84/2010

grafické členění listiny „zbytečně nepřehledné a nelogické, způsobuje rozložení uvedených náležitostí směnky do jednotlivých údajů, mezi nimiž chybí vzájemná vazba“

K tomu kritická poznámka:

[Co si osmý senát Vrchního soudu v Praze za rámeček nedá](http://www.lexforum.cz/348), <http://www.lexforum.cz/348>

Tenká linie....

148 / 100	číslo 1	V Praze <small>(datum a místo vystavení směnk)</small>	den 23. května 2006 <small>(měsíc slovy)</small>
	ZA TUTO VLASTNÍ SMĚNKU ZAPLATÍM		den 23. května 2007 <small>(měsíc slovy)</small>
	komu: [redacted]	120 000,00 Kč	
	slovy: Stodvacettisíc Kč a 00/100	Místo propočtení [redacted]	
Společně u: _____ _____ _____		Jména (názov, razítko), adresa a podpis výstavce [redacted]	

Směnka			
Za tuto směnku zaplatím "bez protestu"			
Místo a datum vystavení:	Měna:	Kč	Částka: = 66.660,- hal. ....
v: Olomouci	den:	1. června 2006	
SLOVY: - Sedesát šest tisíc šest set šedesát, Kč.			
Na řad:	Údaje splatnosti:	Den:	8., měsíc (slovy): ČERVENEC, rok: 2006
[redacted]	Jméno výstavce:	[redacted]	
Místo platební: ZLÍN	Adresa trv. bydli. výstavce:	[redacted]	
[redacted]		[redacted]	
[redacted]		[redacted]	

Rámečky u ÚS

III. ÚS 3660/11

„solistikované zdůvodňování zjevné nespravedlnosti“

„Ústavní soud se pozastavuje nad změnou právního názoru Nejvyššího soudu, který v průběhu 24 hodin vydal dvě diametrálně odlišná rozhodnutí v obdobných věcech“

Zaknihované cenné papíry v OZ

- Zaknihovaný cenný papír se považuje za věc v právním smyslu (§ 489)
- Věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.
- Zatímco předchozí úprava (§ 1 odst. 2 CenP) pro úpravu zaknihovaných cenných papírů používala ustanovení o věcech movitých, za věci v právním smyslu je nepovažovala
- „Porézní zed“ - § 525 odst. 2 OZ

Zaknihované cenné papíry nejsou cenné papíry!

- Nová koncepce zaknihovaných cenných papírů
- Zaknihované cenné papíry už nejsou CP se zvláštní podobou, ale zvláštní věci nehmotné podstaty, na něž se zásadně použije ustanovení o cenných papírech, pokud to nevyklučuje jejich povaha.
- Cennými papíry toliko listinné CP.
- Zaknihovaný cenný papír je veden v **centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů**, nestanoví-li právní předpis jinak.
- Evidenci vede: CD, OCP, investiční společnosti a ČNB

Aplikace ustanovení o CP

- § 525 odst. 2 – falešná dichotomie?
- Ustanovení o CP se použijí i na zaknihované cenné papíry, ledaže to vylučuje jejich povaha, tento zákon nebo jiný právní předpis.
- o „ustanoveních o cenných papírech“, nikoli o „ustanoveních OZ o cenných papírech“
- Závěr: i ustanovení zvláštních právních předpisů upravujících pojmenované cenné papíry je třeba použít na pojmenované zaknihované cenné papíry, pokud to povaha (pojmenovaných) zaknihovaných cenných papírů, OZ nebo tento zvláštní předpis nevylučuje.

Nezastupitelnost CP a ZaknCP

- § 516 OZ u CP požaduje vydání v totožném druhu a formě stejným emitentem a totožnost práv z cenných papírů vznikajících.
- OZ pro cenné papíry a zaknihované cenné papíry vylučuje jejich vzájemnou zastupitelnost.
- Přestože práva z cenného papíru a zaknihovaného cenného papíru by měla být totožná, práva k nim se významně liší.
- OZ v § 499 vyžaduje od zastupitelnosti také totožnost druhu věci – není splněno

Motivace k zaknihování - veřejné zakázky

- § 48 odst. 7 ZVeřZ
- Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení, který je akciovou společností nebo má právní formu obdobnou akciové společnosti a nemá vydány výlučně zaknihované akcie.
  - Odst. 9 – může nebo musí?

Zaknihovaný cenný papír – obecný pohled

- Zaknihovaný cenný papír se považuje za věc v právním smyslu (§ 489), věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.
- § 1 odst. 2 CenP pro úpravu ZCP používal ustanovení o věcech movitých, za věci v právním smyslu je nepovažovala (sporné i v minulosti).
- § 115 ZiSiF „Podílový list je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír“
- Nekorektní dikce § 525 OZ: nejde o nahrazení cenného papíru!!!
- Zaknihované cenné papíry, s výjimkou zaknihovaných cenných papírů kolektivního investování vedených v samostatné evidenci investičních nástrojů a zaknihovaných státních dluhopisů podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla, lze evidovat podle českého práva **pouze v centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů a v evidenci navazující na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů**

Zaknihovaný cenný papír - znaky

- 1) cenné právo zapsané do příslušné evidence (centrální a částečně i samostatná evidence podle § 92 a 93 ZPKT);
- 2) právo lze převést pouze záznamem v této evidenci;
- 3) právo ze ZakCP musí materiálně odpovídat právům u cenných papírů (majetkové soukromé právo).

Evidence ZakCP v českém právu

- Všechny ZakCP v zásadě jen v centrální evidenci
- Centrální evidencí zaknihovaných cenných papírů je evidence zaknihovaných cenných papírů, kterou vede podle českého práva centrální depozitář nebo zahraniční centrální depozitář.
- Zaknihované cenné papíry **mimo** centrální evidenci:
  - zaknihované cenné papíry kolektivního investování (podílové listy, investiční akcie),
  - zaknihované cenné papíry vedené v evidenci České národní banky (krátkodobé dluhopisy)
  - zaknihované státní dluhopisy vedené v evidenci Ministerstva financí České republiky.
  - evidence imobilizovaných u CD, zCD a ČNB

Centrální depozitář

- V ČR v současné době působí jeden centrální depozitář
- Povolení ČNB v roce 2009
- Převzal centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů od Střediska cenných papírů
- Legální monopol či prostor i pro další centrální depozitáře?

Evidence emise, účty vlastníka a účet zákazníků

- **Na účtu vlastníka** jsou evidovány investiční nástroje toho, pro něhož byl tento účet zřízen. Vyvratitelná právní domněnka: vlastníkem investičního nástroje je osoba, na jejímž účtu vlastníka je zaknihovaný cenný papír evidován.
- **Na účtu zákazníků** jsou evidovány investiční nástroje osob, které investiční nástroje svěřily tomu, pro něhož byl účet zákazníků zřízen. V případě účtu zákazníků není osoba, na jejímž účtu jsou tyto investiční nástroje evidovány (OCP), není jejich vlastníkem.
- **Dvoustupňová evidence, fakticky i vícestupňová**
- **Na účtu zákazníka (nominee účet) nejsou vedeni koneční vlastníci**
- Skutečný vlastník nezjistitelný, často ani z druhého „dolního“ stupně – iluze
- Zahraniční subjekty, custodieni, často mimo jurisdikci ČR

Evidence emisí

Centrální depozitář vede evidenci emisí zaknihovaných cenných papírů na základě smlouvy s emitentem.

Centrální depozitář předá emitentovi výpis z evidence emise při vydání nebo zrušení emise cenného papíru nebo na žádost emitenta

Výpis z evidence emise obsahuje údaje o majiteli účtu, na kterém je cenný papír evidován, počet kusů cenného papíru, údaje o správci nebo jiné osobě oprávněné vykonávat práva spojená s těmito cennými papíry a další údaje stanovené provozním řádem. Srov. blíže § 111 ZPKT

Účet vlastníka

U účtu vlastníka je konstruována právní domněnka (vyvratitelná domněnka vlastnictví), že na tomto účtu jsou evidovány ZakCP pro osobu, která je jejich vlastníkem a majitel tohoto účtu se tak zásadně za jejich vlastníka považuje.

Na **úctu vlastníka** jsou evidovány zaknihované cenné papíry toho, pro něhož byl účet zřízen. Má se za to, že vlastníkem zaknihovaného cenného papíru je osoba, na jejímž účtu vlastníka je zaknihovaný cenný papír evidován.

Převádí-li se zaknihovaný investiční nástroj a změna se nezapisuje na účtu zákazníků, dochází k převodu vlastnictví k **okamžiku zápisu na účet**

vlastníka; změna se zapíše neprodleně, nejpozději však do závěrky dne (§ 96 odst. 2 ZPKT).

Převody zaknihovaných akcií

- Existence právního jednání, kupní smlouvy (dvoustranné právní jednání).

Následný příkaz (jednostranné právní jednání vůči depozitáři) k zápisu převodu do evidence, podaný oprávněnou osobou.

Přístup k CD pouze přes účastníka.

- Ochrana dobré víry: Ten, na koho je zaknihovaný cenný papír převáděn, vlastníkem tohoto cenného papíru i tehdy, jestliže převodce neměl právo zaknihovaný cenný papír převést; to neplatí, jestliže ten, na koho je zaknihovaný cenný papír převáděn, věděl nebo musel vědět, že převodce toto právo v době převodu neměl. V pochybnostech se dobrá víra předpokládá.

Účet zákazníka

Na účtu zákazníků jsou evidovány zaknihované cenné papíry osob, které zaknihovaný cenný papír svěřily tomu, pro něhož byl účet zákazníků zřízen.

Ten, pro koho byl účet zákazníků zřízen (OCP), není vlastníkem zaknihovaných cenných papírů evidovaných na tomto účtu.

Převádí-li se zaknihovaný investiční nástroj na nového vlastníka, dochází k převodu vlastnictví **v okamžiku zápisu na účet zákazníků**. Majitel účtu zákazníků je povinen neprodleně zapsat tuto změnu na účtu vlastníka, nejpozději však do závěrky dne; změna se zapíše k okamžiku zápisu na účet zákazníků (§ 96 odst. 1 ZPKT)

Přístup k CD

- Transakce s cennými papíry skrze účastníka centrálního depozitáře (banky a OCP). Kdo má u některého z nich účet, je **zařazen pod tohoto účastníka** depozitáře a platí za správu cenných papírů.
- Účastník CD: <https://www.cdcp.cz/index.php/cz/ucastnici/seznam-ucastniku>
- Ostatní: tzv. nezařazený účet, za jehož správu nic dosud neplatili, ale nemohli ani obchodovat.
- **Příklady poplatků pro emitenta:**
  - Jednorázový poplatek za přidělení ISIN: 1 500 Kč
  - Jednorázový poplatek za zápis emise: 5 800 Kč
  - Poplatek za vedení evidence emise je možné vypočítat prostřednictvím

[Kalkulačky poplatků](#)

Nezařazené účty

- účty majitelů, kteří měli účet vedený u SCP a kteří neuzavřeli po převzetí evidence centrálním depozitářem smlouvu o zřízení účtu v centrální evidenci s účastníkem CDCP
- omezený rozsah služeb, které jim smí centrální depozitář poskytovat
- CDCP vede přibližně 1,5 mil. nezařazených majetkových účtů a pouze 228 tis. účtů zařazených pod účastníky
- jen pro akcie společnosti Harvardský průmyslový holding, a.s., využíváno 400 tis. účtů

Emitentovo dilema: 4 cesty

Cenný papír (listina, nebo „komprimace“) nebo raději elektronické varianty (zaknihovaný cenný papír či imobilizovaný cenný papír)?

- Listina
- Hromadná listina
- Imobilizace
- Zaknihování

2. Cesta – Hromadná listina

§ 524 OZ **Zastupitelné cenné papíry lze nahradit hromadnou listinou.** Pro emisi a vydání hromadné listiny platí stejné podmínky jako pro vydání jednotlivého cenného papíru. Hromadná listina obsahuje alespoň ty náležitosti, které zákon stanoví pro jednotlivý cenný papír včetně jeho čísla.

Nejde o talon!

- § 523 Je-li s cenným papírem spojeno právo na výnos, lze pro uplatnění tohoto práva vydat kupón jako cenný papír na doručitele; kupóny se vydávají v kupónovém archu. Je-li součástí kupónového archu **talón, vyplývá z něho právo na vydání nového kupónového archu**; talón však není cenným papírem.

Výhody

- *Global certificate, Sammelurkunde (Globalurkunde)*
- Snížení transakčních nákladů, bezpečnostní efekty
- Rychlost převodu u tisíců kusů indosovatelných CP
- Přehlednost, Není na újmu žádným právům investora
- Nahrazené cenné papíry nejsou zrušeny
- Dočasná reprezentace: možno kdykoliv převést do „plné varianty“
- Latentní emise „spících“ cenných papírů (výměna oproti hromadné listině)

Pro které cenné papíry lze vydat HL?

- § 524 odst. 1 OZ: Zastupitelné cenné papíry lze nahradit hromadnou listinou. (...) Tedy i inominační, pokud jsou zastupitelné.
- § 516 odst. I OZ: Cenné papíry téhož druhu vydané tímž emitentem v téže formě, z nichž vznikají stejná práva, jsou zastupitelné.
- Nelze pro zaknihované cenné papíry!
- Neplést se sběrným dluhopisem.

Výměna za CP

- Vlastník hromadné listiny má právo na její výměnu za jednotlivé cenné papíry.
- Určí-li emitent podmínky pro její výměnu, pak při splnění těchto podmínek.
- Zásada: o **vydání hromadné listiny rozhoduje emitent**, o výměně hromadné listiny za příslušné individuální cenné papíry rozhoduje **vlastník**.
- Práva z hromadné listiny nelze převodem dělit na podíly (neplatí u imobilizovaných cenných papírů).

Postup při emisi hromadné listiny

- Hromadná listina
  - Primární (první uvedení do oběhu)
  - Reverzní (později, při stažení CP z oběhu)
- Pro emisi a vydání hromadné listiny platí stejné podmínky jako pro vydání jednotlivého cenného papíru
- Hromadná listina obsahuje alespoň ty náležitosti, které zákon stanoví pro jednotlivý cenný papír včetně jeho čísla
- „Kolik a druh“ nahrazovaných CP: § 262 ZOK, § 117 ZISIF

3. Cesta - Imobilizace

- **§ 2402** Smlouvou o úschově se schovatel zavazuje převzít věc, aby ji pro uschovatele opatroval. Ve smlouvě lze ujednat, že schovatel může věc odevzdat do úschovy dalšímu schovateli
- **§ 2409 (1)** Schovatel drží cenné papíry v úschově odděleně od vlastních cenných papírů nebo cenných papírů jiných uschovatelů; to neplatí, jedná-li se o hromadnou úschovu nebo bylo-li sjednáno s uschovatelem odlišně.
- **§ 2410 Hromadná úschova** Při hromadné úschově se cenný papír uschová společně s cennými papíry ostatních uschovatelů odděleně od cenných papírů schovatele. Cenné papíry v hromadné úschově náleží všem uschovatelům společně, ale každý uschovatel může uplatňovat svá práva vůči schovateli samostatně, zejména má právo na vrácení stejného cenného papíru, jaký u schovatele uschoval.

Imobilizace = zaknihovaný CP?

Zaknihované cenné papíry § 525 OZ: Je-li cenný

papír nahrazen zápisem do příslušné evidence a nelze-li jej převést jinak než změnou zápisu v této evidenci, jedná se o zaknihovaný cenný papír.

Imobilizované cenné papíry

- na počátku nutný hmotný substrát
- funkcionálně ale shodný režim jako ZCP

Příklad využití imobilizace u akcie

- § 2413 OZ Uschová-li cenné papíry do hromadné úschovy jejich emitent, je cenný papír vydán dnem, kdy emitent předá listinu schovateli ve prospěch jejího vlastníka jako prvního nabyvatele (**imobilizovaný cenný papír**). Předává-li se do úschovy cenný papír na jméno, nebo cenný papír na řad, neuvádí se na cenném papíru při předání do úschovy jméno vlastníka cenného papíru.
- § 274 ZOK Akcie na majitele mohou být vydány pouze jako zaknihovaný cenný papír nebo jako imobilizovaný cenný papír. Akcionáři **nejsou oprávněni** požadovat vydání svých imobilizovaných akcií z hromadné úschovy. (viz také § 93a odst. 6 ZPKT)
- § 2414 OZ Na cenné papíry v úschově v případech, kdy nelze požadovat vydání jednotlivého cenného papíru, se **přiměřeně použijí** ustanovení jiného zákona o zaknihovaných cenných papírech. (totéž § 1104 OZ)

4. Cesta: zaknihované cenné papíry

- Zaknihovaný cenný papír se považuje za věc v právním smyslu (§ 489)
- Věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.
- Zatímco předchozí úprava (§ 1 odst. 2 CenP) pro úpravu zaknihovaných cenných papírů používala ustanovení o věcech movitých, za věci v právním smyslu je nepovažovala
- „Porézní zed“ - § 525 odst. 2 OZ

Zaknihované cenné papíry nejsou cenné papíry!

- Nová koncepce zaknihovaných cenných papírů
- Zaknihované cenné papíry už nejsou CP se zvláštní podobou, ale zvláštní věci nehmotné podstaty, na něž se zásadně použije ustanovení o cenných papírech, pokud to nevyklučuje jejich povaha.
- Cennými papíry toliko listinné CP!
- Zaknihovaný cenný papír je veden v **centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů**, nestanoví-li právní předpis jinak.
- Evidenci vede: CD, OCP, investiční společnosti a ČNB

Motivace k zaknihování - veřejné zakázky

- § 48 odst. 7 ZVeřZ
- Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení, který je akciovou společností nebo má právní formu obdobnou akciové společnosti a nemá vydány výlučně zaknihované akcie.
  - Odst. 9 – může nebo musí?

Zaknihovaný cenný papír – obecný pohled

- Zaknihovaný cenný papír se považuje za věc v právním smyslu (§ 489), věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.
- § 115 ZISiF „Podílový list je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír“
- Nekorektní dikce § 525 OZ: nejde o nahrazení cenného papíru!!!
- Zaknihované cenné papíry, s výjimkou zaknihovaných cenných papírů kolektivního investování vedených v samostatné evidenci investičních nástrojů a zaknihovaných státních dluhopisů podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla, lze evidovat podle českého práva **pouze v centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů a v evidenci navazující na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů.**

Zaknihovaný cenný papír - znaky

- 1) cenné právo zapsané do příslušné evidence (centrální a částečně i samostatná evidence podle § 92 a 93 ZPKT);
- 2) právo lze převést pouze záznamem v této evidenci;
- 3) právo ze ZakCP musí materiálně odpovídat právům u cenných papírů (majetkové soukromé právo).

Evidence ZakCP v českém právu

- Všechny ZakCP v zásadě jen v centrální evidenci
- Centrální evidencí zaknihovaných cenných papírů je evidence zaknihovaných cenných papírů, kterou vede podle českého práva centrální depozitář nebo zahraniční centrální depozitář.
- Zaknihované cenné papíry **mimo** centrální evidenci:
  - zaknihované cenné papíry kolektivního investování (podílové listy, investiční akcie),
  - zaknihované cenné papíry vedené v evidenci České národní banky (krátkodobé dluhopisy)
  - zaknihované státní dluhopisy vedené v evidenci Ministerstva financí České republiky.
  - evidence imobilizovaných u CD, zCD a ČNB

Centrální depozitář

- V ČR v současné době působí jeden centrální depozitář
- Povolení ČNB v roce 2009
- Převzal centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů od Střediska cenných papírů
- Legální monopol či prostor i pro další centrální depozitáře?

Evidence emise, účty vlastníka a účet zákazníků

- **Na účtu vlastníka** jsou evidovány investiční nástroje toho, pro něhož byl tento účet zřízen. Vyvratitelná právní domněnka: vlastníkem investičního nástroje je osoba, na jejímž účtu vlastníka je zaknihovaný cenný papír evidován.
- **Na účtu zákazníků** jsou evidovány investiční nástroje osob, které investiční nástroje svěřily tomu, pro něhož byl účet zákazníků zřízen. V případě účtu zákazníků není osoba, na jejímž účtu jsou tyto investiční nástroje evidovány (OCP), není jejich vlastníkem.
- **Dvoustupňová evidence, fakticky i vícestupňová**
- **Na účtu zákazníka (nominee účet) nejsou vedeni koneční vlastníci**
- Skutečný vlastník nezjistitelný, často ani z druhého „dolního“ stupně – iluze
- Zahraniční subjekty, custodieni, často mimo jurisdikci ČR

Převody zaknihovaných akcí

- Existence právního jednání, kupní smlouvy (dvoustranné právní jednání).

Následný příkaz (jednostranné právní jednání vůči depozitáři) k zápisu převodu do evidence, podaný oprávněnou osobou.

Přístup k CD pouze přes účastníka.

- Ochrana dobré víry: Ten, na koho je zaknihovaný cenný papír převáděn, vlastníkem tohoto cenného papíru i tehdy, jestliže převodce neměl právo zaknihovaný cenný papír převést; to neplatí, jestliže ten, na koho je zaknihovaný cenný papír převáděn, věděl nebo musel vědět, že převodce toto právo v době převodu neměl. V pochybnostech se dobrá víra předpokládá.

Přístup k CD

- Transakce s cennými papíry skrze účastníka centrálního depozitáře (banky a OCP). Kdo má u některého z nich účet, je **zařazen pod tohoto účastníka** depozitáře a platí za správu cenných papírů.
- Účastník CD: <https://www.cdcp.cz/index.php/cz/ucastnici/seznam-ucastniku>
- Ostatní: tzv. nezařazený účet, za jehož správu nic dosud neplatili, ale nemohli ani obchodovat.
- **Příklady poplatků pro emitenta:**
- Jednorázový poplatek za přidělení ISIN: 1 500 Kč
- Jednorázový poplatek za zápis emise: 5 800 Kč
- Poplatek za vedení evidence emise je možné vypočítat prostřednictvím

[Kalkulačky poplatků](#)

Nezařazené účty

- účty majitelů, kteří měli účet vedený u SCP a kteří neuzavřeli po převzetí evidence centrálním depozitářem smlouvu o zřízení účtu v centrální evidenci s účastníkem CDCP
- omezený rozsah služeb, které jim smí centrální depozitář poskytovat
- CDCP vede přibližně 1,5 mil. nezařazených majetkových účtů a pouze 228 tis. účtů zařazených pod účastníky
- jen pro akcie společnosti Harvardský průmyslový holding, a.s., využíváno 400 tis. účtů

Funkcionální pohled na inkorporaci do listiny

– Aktivní funkce cenného papíru

- Zajištění/utvrzení (kumulace)

- Platební funkce

  - Přímé placení (pro soluto)

  - Zprostředkovaná platba (pro solvendo)

    - Použil-li dlužník ve shodě se smlouvou jako prostředek placení směnku, nemá vystavení směnky vliv na trvání peněžitého dluhu, **ale věřitel může na dlužníku požadovat plnění dluhu, jen nemohl-li dosáhnout splnění ze směnky**; pokud však věřitel splnění dosáhl, považuje se dluh za splněný již vystavením směnky. To platí i tehdy, byl-li otevřen akreditiv, vystaven šek nebo v jiných obdobných případech.

- Sankce

– Pasivní funkce

- Předmět obchodu

- Předmět investice

Cenné papíry jako předmět investice - platformy

- **Rizikovost x Likvidita x Výnos**
- „Obchodní systém“: *a)* (evropský) **regulovaný trh**, *b)* **mnohostranný obchodní systém** (multilateral trading facility) a *c)* **organizovaný obchodní systém**. + systematická internalizace, + tvůrce trhu
- + OTC (over the counter)

Dluhopisy, podílové fondy, SICAV a ETF

Akcie, Dluhopisy, Certifikáty

Podílové listy: druhy dle odkupu

- § 128 an. ZISIF: S podílovým listem vydaným otevřeným podílovým fondem je spojeno právo podílníka na jeho odkoupení na účet tohoto fondu. Počet podílových listů, které otevřený podílový fond vydá, není omezen. Podílové listy odkoupením zanikají.
- S podílovým listem vydaným uzavřeným podílovým fondem není spojeno právo podílníka na jeho odkoupení na účet fondu. Nerozhodne-li obhospodařovatel uzavřeného podílového fondu vytvořeného na dobu určitou do uplynutí této doby, zda tento podílový fond vstoupí do likvidace nebo se přemění na otevřený podílový fond nebo akciovou společností s proměnným základním kapitálem, vstoupí podílový fond po uplynutí této doby do likvidace. Možnost „okének“ pro odkup (srov. § 146 ZISF).
- **SICAV = akciová společnost s proměnným základním kapitálem**
- „Société d'investissement à Capital Variable“. Hybrid a.s. a fondu, Minimální výše zapisovaného základního kapitálu 1 Kč. Zbytek kapitálu je „proměnný“, není v rejstříku „vidět“.
- 2 modely fungování: nesamosprávný SICAV, který není oprávněn sám vykonávat investiční činnost. obhospodařování a administraci provádí určená investiční společnost; samosprávný SICAV je na rozdíl od nesamosprávného na základě povolení ČNB oprávněn sám se obhospodařovat + vykonávat administraci.
- Dva druhy akcií: akcie zakladatelské, ovládání společnosti vlastníky, „vlastnické“ akcie, inkorporují právo na ovládání společnosti, právo na podíl na zisku a na likvidačním zůstatku; akcie investiční, které jsou „odpojeny“ od práv spojených s ovládáním společnosti. Jde o podíl investora na fondu a je s nimi spojeno pouze právo na jejich odkoupení. Obdoba podílových listů
- **ETF - Exchange Traded Funds**
- (ETF), „burzovně obchodované fondy“ - fondy, které na rozdíl od klasických otevřených podílových fondů vydaly své akcie, se kterými se obchoduje na burzách jako s běžnými akciemi.

Emisní teorie

- Kreační teorie
- Smluvní teorie
- **Teorie domnělých práv**
  - Integrace kreační a smluvní teorie
  - Dominující v současné doktríně

Nesprávný náhled NS, podle kterého je „*všeobecně zastáván názor, že kreační teorie ovládá i směnečné jednotné, respektive unifikované zákony, vydané na základě ženevských úmluv z roku 1930*“ (srov. NS 29 Odo 574/2006)

Ochrana dobrověrných nabyvatelů

- § 521 odst. 1 NOZ
- Byl-li nabyvatel v dobré víře, že nabývá řádně vydaný cenný papír, je vydán i přesto, že nebyly dodrženy náležitosti postupu při vydání cenného papíru nebo že se cenný papír nestal vlastnictvím prvního nabyvatele stanoveným způsobem.

Základní konstelace vlastní směnky

SEVT 30 931 0	II/05	6. 7. 2006		Měna Částka		2.
		Místo a datum vystavení (měsíc slovy)				
		Za tuto směnku zaplatím		Údaje splatnosti (měsíc slovy)		
		na řád Janovi Kouřelovi				
		(komu)				
		Dva set korun celých				
		Částka slovy				
		Splatnost v (místo placení) u (domicil)				
				BRNO, [Podpis]		
				Jméno (název, razítko), adresa a podpis(y) výstavce		

Základní konstelace cizí směnky

neplatný!
Pavel Vavík

Podpis příjemce (akceptanta) 1/05

BŘECLAV, 1. úhora 2005
Místo a datum vystavení (měsíc slovy)

Měna Kč	Částka 12,5.
------------	-----------------

Za tuto směnku zaplatte

na řad (komu) *JaB, a.s.*

Částka slovy
dvanaásť úhorová poldóla
Údaje splatnosti (měsíc slovy)

Směnečník: *Pavel Vavík*

Přesná adresa: *BZMO*

Splatnost v (místo placení) u (domicil)
BZMO
Grohova 1

Karel Herman
š.č. 711204/548921
[Signature]
Jméno (název, razítko), adresa a podpis(y) vystavce

SEVT 30 932 0

Poukázka jako archetyp cizí směnky

- § 1939 OZ: *“Poukázka opravňuje poukazníka vybrat u poukázaného vlastním jménem plnění a poukázanému se poukázkou přikazuje, aby poukazníkovi plnil na účet poukazatele. Přímé právo vznikne poukazníkovi proti poukázanému jen tehdy, přijme-li poukázaný poukázku”*.
- Poukazatel (asignatář) – výstavce (trasant)
- Poukazník (asignant) – remitent (první věřitel)
- Poukázaný (asignát) – směnečník (trasát)
- Vztah mezi poukazatelem (V) a poukazníkem (R) je valutový.
- Vztah mezi poukazatelem (V) a poukázaným (S) je krycí.

Systematika účastníků směňky

- Výstavce
- Remitent
- Aval (směnečný rukojmí, avalista)
- Indosant
- Indosatář
- Domiciliát
- Čestný příjemce
- Směnečník

Systematika účastníků směnky

- Vždy: Výstavce
- Vždy: Remitent
- Vždy u cizí směnky: směnečník
- Pravidelně u cizí směnky: akceptant
- Někdy: Aval (směnečný rukojmí, avalista)
- U ordresměnky: Indosant
- U ordresměnky: Indosatář
- Někdy: Domiciliát
- Zapomenut: Čestný příjemce

Postavení výstavce vlastní směnky

Přímý dlužník: čl. I § 78 + čl. I § 28

§ 28 (1) Přijetím se směnečník zavazuje zaplatit směnku při splatnosti.

(2) Není-li směnka zaplácena, má majitel, i když je výstavcem, proti příjemci přímý nárok ze směnky na vše, co lze žádat podle §§ 48 a 49.

§ 48 (1) Majitel může postihem žádat:

1. směnečný peníz, pokud nebyla směnka přijata nebo zaplácena, s úroky, byly-li ujednány;
2. šestiprocentní úroky ode dne splatnosti;
3. útraty protestu a podaných zpráv, jakož i ostatní útraty;
4. odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši.

Postavení výstavce cizí směnky

- Nepřímý dlužník (postižní, postihový, regresní)

Čl. I § 9

Výstavce odpovídá za přijetí a zaplacení směnky.

Svou odpovědnost za přijetí může výstavce vyloučit; každá doložka, kterou vyloučí svou odpovědnost za zaplacení, platí za nenapsanou.

Redukce účastníků základní cizí směňky

- Směňka cizí na vlastní řad výstavce (čl. I § 3 odst. 1 ZSŠ)
- Zastřená směňka vlastní (čl. I § 3 odst. 2 ZSŠ)
- Totální redukce účastníků

Směnka cizí na vlastní řad výstavce

- Totožnost věřitele a výstavce
- Nezapomenout na čl. I § 9
- Exonerační rubopis není spása

Příklad cizí směnky na vlastní řad výstavce

- V Praze, 28. 2. 2018
- Místo a den vystavení (měsíc slovy)
-
- Za tuto směnku zaplaťte dne 4. 12. 2019 **na řad můj vlastní** částku padesát tisíc korun.
-
- Směnečník : Jan Smělý
- Olomouc
-
- Místo splatnosti: Brno
-

Jan Vystavil
(podpis)

Příklad cizí směnky na vlastní řad výstavce

V Praze, 28. 2. 2018

Místo a den vystavení (měsíc slovy)

Za tuto směnku zaplatte dne 4. 12. 2019 na řad Jana Vystavila, r.č. 11221122/1122 částku padesát tisíc korun českých.

Směnečník : Jan Smělý
Olomouc

Místo splatnosti: Brno

Jan Vystavil
r.č. 11221122/1122 (podpis)

MUNI
LAW

Zastřená směnka vlastní

- Totožnost výstavce a směnečníka
- Bez podpisu směnečníka („duplicitního“) není přímý dlužník

Příklad zastřené směnky vlastní

V Praze, 28. 2. 2018

Místo a den vystavení (měsíc slovy)

Za tuto směnku zaplaťte dne 4. 12. 2019 na řad Pavla Remiáše částku padesát tisíc korun českých.

Směnečník : Jan Vystavil, r.č. 11221122/1122

Olomouc

Místo splatnosti: Brno

Jan Vystavil
r.č. 11221122/1122(podpis)